

17. 3. 2010

ID: 60862

Půjčka, bezdůvodné obohacení a změna skutkového stavu

Je-li žalobou uplatněn nárok na peněžité plnění vycházející ze skutkového tvrzení, že bylo poskytnuto na základě smlouvy o půjčce a žalovaný ve lhůtě splatnosti půjčku nevrátil, avšak podle názoru soudu existence smlouvy o půjčce není prokázána a jiný důvod půjčky není tvrzen, není změnou skutkového stavu vymezeného v žalobě, posoudí-li soud nárok žalobce na zaplacení požadované částky podle hmotněprávních norem upravujících nárok na vydání plnění z bezdůvodného obohacení.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 4520/2007, ze dne 11.12.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. Č., zastoupeného advokátkou, proti žalovanému A. O., o 400.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 46 C 199/2002, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2006 č.j. 19 Co 128/2006-92, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobce se (žalobou podanou u Městského soudu v Brně dne 4.3.2002) domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 400.000,- Kč s úroky z prodlení, které v žalobě specifikoval. Žalobu odůvodnil tím, že dne 8.10.1999 uzavřeli účastníci smlouvu o půjčce, na jejímž základě žalobce půjčil žalovanému částku 400.000,- Kč, která byla dne 14.10.1999 převedena z bankovního účtu žalobce na bankovní účet žalovaného. Ačkoliv dohodnutý termín vrácení půjčky byl mezi účastníky sjednán do 31.12.1999, žalovaný tak dosud neučinil.

Žalovaný namítal, že „ze strany žalobce mu nikdy taková půjčka nebyla poskytnuta“, že „nikdy žádnou smlouvu o půjčce s žalobcem nese-psal a nepode-psal, a tedy nese-psal ani nepode-psal smlouvu o půjčce ze dne 8.10.1999“, a že částka 400.000,- Kč převedená z účtu žalobce na jeho účet představovala naopak vrácení půjčky, kterou žalovaný poskytl žalobci.

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 14.10.2005 č.j. 46 C 199/2002-61 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 61.160,- Kč k rukám advokáta Mgr. R. V. a České republice na nákladech řízení 4.550,- Kč na účet Městského soudu v Brně. Z výsledků provedeného dokazování soud prvního stupně „vzal za prokázáno, že mezi účastníky došlo k uzavření smlouvy o půjčce“, podle které „žalobce zapůjčil žalovanému 400.000,- Kč, kterážto částka bude převedena na běžný účet žalovaného do 10-ti dnů ode dne podpisu smlouvy“ s tím, že „měla být vrácena do 31.12.1999“ a zároveň „byl sjednán 2% úrok z prodlení“. Ačkoli tato smlouva o půjčce ze dne 8.10.1999 byla soudu předložena „pouze v notářsky ověřené fotokopii“ a znaleckým posudkem ani výsledkem znalce z oboru písmoznalectví „se nepodařilo odstranit rozpor mezi účastníky ohledně pravosti podpisu žalovaného“, soud prvního stupně přesto „vzal za prokázáno, že k uzavření smlouvy došlo, neboť na účet žalovaného byla z účtu žalobce v souladu s obsahem smlouvy převedena částka 400.000,- Kč“. Tvrzení žalovaného o tom, že tato částka představovala vrácení půjčky, kterou on poskytl žalobci, se podle názoru soudu prvního stupně nepodařilo žalovanému prokázat, neboť „nedokázal ozřejmit, z jakých prostředků byla částka poskytnuta, jeho tvrzení, že peníze sehnala

manželka od někoho v rodině, přičemž neví od koho, bylo značně nevěrohodné“; oproti tomu tvrzení žalobce „korespondovala jak s doloženým výpisem z účtu, tak i s výpovědí svědkyně I. H.“. Za tohoto stavu soud prvního stupně „shledal žalobu důvodnou, když důvodnost uplatněného nároku vyplývá z ust. § 488 a násl. obč. zák. v návaznosti na ust. § 657 a násl. obč. zák.“.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Brně rozsudkem za dne 27.9.2006 č.j. 19 Co 128/2006-92 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ve věci samé změnil tak, že žalobu zamítl, a žalobci uložil, aby žalovanému zaplatil na nákladech řízení před soudem prvního stupně 37.950,- Kč k rukám advokáta JUDr. V. L. a České republice na účet Městského soudu v Brně „na znalečném“ 4.550,- Kč; současně rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na nákladech odvolacího řízení 53.950,- Kč k rukám advokáta JUDr. V. L. Odvolací soud na základě doplněného dokazování na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce „neprokázal existenci smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovaným“, neboť své tvrzení o tom, že poskytl půjčku žalovanému, nedoložil patřičnými důkazy, a tudíž v tomto směru „neunesl důkazní břemeno“. Podle názoru odvolacího soudu pouze okolnost, že z účtu žalobce šlo dne 14.10.1999 na účet žalovaného 400.000,- Kč, „nesvědčí o ničem jiném, než že byly poskytnuty prostředky z účtu žalobce na účet žalovaného, avšak nedokládá to, že mezi účastníky tohoto řízení byla uzavřena nějaká smlouva o půjčce“. Navíc z dodatečného výslechu svědkyně I. H., která zpracovávala účetnictví žalobci i žalovanému, vyplynulo, že smlouva o půjčce „zcela jednoznačně byla vytvořena až dodatečně“ (až po převedení předmětné částky na účet žalovaného) poté, co svědkyně žalobci sdělila, že pro zaúčtování uvedené částky „potřebuje nějaký doklad k tomu, že má jít o půjčku“, přičemž žalovaný „již tehdy popřel svědkyni, že by na smlouvě šlo o jeho podpis“. Ani podle znaleckého posudku vypracovaného znalcem z oboru písmoznalectví pak „nelze jednoznačně říci, že podpis na smlouvě o půjčce by měl být podpisem žalovaného“, a to – jak odvolací soud zdůraznil – s ohledem na skutečnost, že znalci byla k posouzení předložena pouze fotokopie smlouvy, a nikoli její originál, který žalobce – jak sám uvedl – nemá k dispozici a „je tedy v důkazní nouzi“. Jelikož ani z peněžních deníků žalobce a žalovaného „se nepodařilo prokázat, zda šlo o půjčku či o vrácení půjčky“, je třeba podle názoru odvolacího soudu „nutno vše shrnout tím“, že za situace, kdy žalovaný popírá pravost podpisu na žalobcem předloženém opisu smlouvy o půjčce a kdy znalec nebyl schopen se vyjádřit k pravosti tohoto podpisu s ohledem na to, nebyl předložen originál smlouvy o půjčce, „neunesl žalobce důkazní břemeno“, a proto odvolací soud „žalobu žalobce zamítl“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání „z důvodu uvedeného v ustanovení § 241a/2 písm. b) o.s.ř.“. Namítal, že v rámci řízení „splnil svou povinnost označit důkazy k prokázání svých tvrzení dle ustanovení § 120 o.s.ř.“ a „doložil existenci půjčky i její odevzdání dlužníkovi“, a to zejména notářsky ověřenou kopií smlouvy o půjčce a originálem výpisu ze svého účtu, kterým „prokázal, že částka 400.000,- Kč skutečně odešla z účtu žalobce na účet žalovaného“, a že „naopak žalovaný nedoložil jediným důkazem, že by dluh ve výši 400.000,- Kč žalobci kdykoliv vrátil“. I když znalec Mgr. et Bc. P. ve svém posudku uvedl, že celkově nelze z kopie smlouvy o půjčce určit, zda jde o podpis žalovaného, „v textu konstatuje, že podpis má skutečně shodné znaky“, což podle názoru dovolatele „rovněž dokládá tvrzení žalobce o tom, že půjčka byla uzavřena“. Skutečnost, že žalovanému byla ze strany žalobce poskytnuta půjčka, vyplývá podle jeho mínění též z peněžního deníku žalobce, a to „i přesto, že tuto listinu (jejíž údaje lze zpětně měnit) nelze považovat za směrodatný důkaz v této kauze“. Procesní obrana žalovaného založená na tvrzení, že převedení částky 400.000,- Kč z účtu žalobce na jeho účet představovalo vrácení půjčky ze strany žalobce (kterou mu žalovaný „poskytl jakožto zálohu na akci pořádanou J. a.s.“), je podle mínění dovolatele „zcela vykonstruovaná“ a je v rozporu s vyjádřením žalovaného v odporu ze dne 11.7.2003, kde mimo jiné tvrdí, že „...ze strany žalobce mu nikdy taková půjčka nebyla poskytnuta a nikdy ani žádná jiná půjčka a žalovaný nikdy žádnou smlouvu o půjčce s žalobcem nese-psal a nepode-psal...“. Přesto toto tvrzení žalovaného bylo ze strany odvolacího soudu „bráno automaticky jako pravdivé“ a odvolací soud – jak mu dovolatel dále vytýkal – „se vůbec nedomáhal toho, aby žalovaný na prokázání svého

tvrzení předložil vlastní originál výpisu z účtu, ze kterého by jasně vyplývalo, kdy půjčku žalobci poskytl“. Dovolatel se domnívá, že v projednávané věci „unesl důkazní břemeno“, jestliže předložil soudu smlouvu o půjčce a výpis z účtu, „který potvrzuje, že mezi stranami došlo k odevzdání předmětu půjčky“, přičemž uvedené podle jeho názoru „jednoznačně postačuje k vydání rozsudku ve prospěch účastníka, který uvedené důkazy předložil“. Dovolatel si je sice vědom, že nepředložil originál smlouvy o půjčce, avšak má za to, že „soud má hodnotit důkazy (nejen) jednotlivě, ale zároveň jako celek, kdy právě z několika důkazů vyplývá zcela jednoznačně, že žalobce poskytl žalovanému půjčku a ten mu ji nevrátil do dnešního dne“. Žalobce navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený měnící rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - vzhledem k tomu, že půjčka měla být žalovanému ze strany žalobce poskytnuta v říjnu 1999 - podle ustanovení zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31.3.2000, tj. přede dnem, kdy nabyl účinnosti zákon č. [363/1999](#) Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví) - dále jen „obč. zák.“.

Podle ustanovení § 657 obč. zák. smlouvou o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi věci určené podle druhu, zejména peníze, a dlužník se zavazuje vrátit po uplynutí dohodnuté doby věci stejného druhu.

Smlouva o půjčce je tradičně považována - jak z tohoto správně vycházejí soudy obou stupňů i sám dovolatel - za smlouvu reálnou, tedy že ke smlouvě o půjčce nedochází jen na základě dohody stran (účinným přijetím návrhu na uzavření smlouvy), ale až skutečným odevzdáním předmětu půjčky dlužníku, ke kterému při peněžité půjčce může dojít i bezhotovostním převodem na účet dlužníka (k tomu srov. například rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14.5.2004 sp. zn. 21 Cdo 2217/2003, uveřejněný pod č. 110 v časopise Soudní judikatura, ročník 2004).

Ve sporném řízení, pro které platí zásada dispoziční a projednací (a takovým bylo i řízení v této věci), je zásadně věcí účastníků řízení tvrdit skutečnosti a označit důkazy k prokázání svých skutkových tvrzení (§ 101 odst.1, § 120 odst.1 o.s.ř.). Protože ve sporném řízení stojí strany proti sobě a mají opačný zájem na výsledku řízení, povinnost tvrzení a důkazní povinnost zatěžuje každou ze sporných stran ve zcela jiném směru. Každá ze sporných stran musí v závislosti na hypotéze právní normy tvrdit skutečnosti a označit důkazy, na základě kterých bude moci soud rozhodnout v její prospěch (břemeno tvrzení a důkazní břemeno). Účastník, který neoznačil důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, nese případné nepříznivé následky v podobě takového rozhodnutí soudu, které bude vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě ostatních provedených důkazů. Stejně následky stíhají i toho účastníka, který sice navrhl důkazy o pravdivosti svých tvrzení, avšak hodnocení provedených důkazů soudem vyznělo v závěr, že dokazování nepotvrdilo pravdivost skutkových tvrzení účastníka. Zákon zde vymezuje tzv. důkazní břemeno (§ 120 odst.3 o.s.ř.) jako procesní odpovědnost účastníka za výsledek řízení, jestliže je určován výsledkem provedeného dokazování. Procesní smysl důkazního břemene vyniká především v takové důkazní situaci, kdy aktivní účastníci beze zbytku splní svou povinnost tvrzení i povinnost důkazní. Jeho pravým cílem je umožnit soudu vydat rozhodnutí i v těch případech, kdy určitá skutečnost, ve sporu rozhodná, nebyla (ve smyslu, že zpravidla ani být nemohla) dokázána, tedy v případech, kdy výsledky hodnocení důkazů neumožňují soudu přijmout ani závěr o pravdivosti této skutečnosti, ale ani závěr o tom, že by byla nepravdivá. I v těchto případech (tzv. důkazní nouzi) musí soud rozhodnout v neprospěch toho účastníka, v jehož zájmu bylo podle hmotného práva prokázat tvrzenou skutečnost (srov. například rozsudek

Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.2.2002 sp. zn. 21 Cdo 762/2001, který byl uveřejněn pod č. 86 v časopise Soudní judikatura, roč. 2002).

Z hypotézy hmotněprávní normy uvedené v ustanovení § 657 obč. zák., která vymezuje obsah povinnosti tvrzení a důkazní povinnosti věřitele, vyplývá, že ve sporu o vrácení půjčené částky má žalobce jako věřitel břemeno tvrzení, že se žalovaným dlužníkem uzavřel smlouvu o půjčce, že dlužníkovi předmět půjčky odevzdal a že dlužník půjčené peníze řádně a včas nevrátil. Z tohoto břemene tvrzení pak pro věřitele (žalobce) vyplývá důkazní břemeno, pokud jde o prokázání tvrzení, že smlouva o půjčce byla uzavřena a že na základě této smlouvy předal žalovanému finanční prostředky. Neunes-li věřitel (žalobce) břemeno tvrzení nebo důkazní břemeno v tomto směru, musí rozhodnutí soudu vyznít v jeho neprospěch, aniž by se soud musel dále zabývat pravdivostí tvrzení, které jsou součástí procesní obrany žalovaného dlužníka, a za tímto účelem provádět dokazování.

V posuzovaném případě dospěl odvolací soud k závěru, že dne 14.10.1999 sice byla převedena z bankovního účtu žalobce na bankovní účet žalovaného částka 400.000,- Kč, avšak že žalobce „neprokázal“, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o půjčce. Závěr odvolacího soudu o tom, že žalobce neunesl důkazní břemeno, že taková smlouva byla mezi účastníky sjednána, představuje skutkové zjištění soudu. Jedná se o výsledek dokazování (hodnocení důkazů), při němž soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, a přihlíží přitom pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (srov. § 132 o.s.ř.). Správnost tohoto závěru lze v dovolacím řízení zpochybnit dovolacím důvodem uvedeným v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

I když žalobce uvedl, že dovolání podává „z důvodu uvedeného v ustanovení § 241a/2 písm. b) o.s.ř.“, z obsahu samotného dovolání (z vylíčení důvodů dovolání) vyplývá, že nezpochybňuje právní posouzení věci odvolacím soudem, nýbrž že napadá právě skutkový závěr odvolacího soudu o tom, že žalobce „neprokázal existenci smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovaným“, ze kterého napadený rozsudek odvolacího soudu vychází. Podstatou námitek dovolatele je, že nesouhlasí s tím, jak odvolací soud hodnotil provedené důkazy, předkládá vlastní skutkový závěr, na kterém pak buduje i své vlastní a od odvolacího soudu odlišné právní posouzení věci; žalobce tedy uplatňuje dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. Protože soud každý procesní úkon účastníka (tedy i vymezení dovolacího důvodu) neposuzuje jen podle toho, jak jej účastník označuje, ale především podle svého obsahu, i když byl nesprávně označen (srov. též § 41 odst. 2 o.s.ř.), dovolací soud přezkoumal rozsudek odvolacího soudu s ohledem na obsah dovolání jen z hlediska dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze dovolání, které je přípustné mimo jiné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. (a tak je tomu v projednávané věci), podat z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Provedeným dokazováním je třeba rozumět jak dokazování provedené u soudu prvního stupně, tak i dokazování

provedené před odvolacím soudem.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry. Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Skutkové zjištění o tom, že žalobce „neprokázal existenci smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovaným“, odvolací soud učinil - jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku - z výsledků dokazování (zejména z výpovědi žalovaného, který uvedl, že podpis na žalobcem předložené smlouvě o půjčce ze dne 8.10.1999 není jeho podpisem, z výpovědi svědkyně I. H., která zpracovávala účetnictví oběma účastníkům, a ze znaleckého posudku znalce z oboru písmoznalectví se specializací na ruční písmo Mgr. et Bc. K. P.), které zhodnotil způsobem vyplývajícím z ustanovení § 132 o.s.ř., a vysvětlil, jakými úvahami se při posuzování jednotlivých důkazů řídil. S ohledem na závěr znalce Mgr. et Bc. K. P. obsažený v jeho znaleckém posudku ze dne 3.2.2005, že „za daného stavu předložených materiálů nelze objektivně rozhodnout, zda podpis na not. ověřené fotokopii smlouvy o půjčce ze dne 8.10.1999 na č.l. 5 spisu je podpis žalovaného či nikoliv“, přičemž podle názoru znalce „kategorický závěr zkoumání je možný po předložení originálu sporného podpisu“, odvolací soud důvodně akcentoval, že žalobce za účelem prokázání svého tvrzení o tom, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o půjčce, předložil toliko notářsky ověřenou fotokopii smlouvy o půjčce ze dne 8.10.1999, a že „je tedy žalobce v důkazní nouzi, jestliže nepředložil originál smlouvy“, který - jak sám uvedl - „nemůže dohledat“. Odvolací soud též důvodně přihlédl k tomu, že podle výpovědi svědkyně I. H. smlouva o půjčce „zcela jednoznačně byla vytvořena až dodatečně, tedy poté, kdy peníze byly z účtu žalobce zaslány žalovanému“, a že žalovaný „již tehdy popřel svědkyni, že by na smlouvě šlo o jeho podpis“, a rovněž vysvětlil, proč pouze z okolnosti, že z účtu žalobce šlo dne 14.10.1999 na účet žalovaného 400.000,- Kč, nelze bez dalšího dovozovat, že „mezi účastníky tohoto řízení byla uzavřena nějaká smlouva o půjčce“. Náležitě také zdůvodnil, proč se tuto skutečnost „nepodařilo prokázat“ ani peněžními deníky žalobce a žalovaného za rok 1999.

Protože odvolací soud výše zmíněné důkazy zhodnotil způsobem vyplývajícím z ustanovení § 132 o.s.ř., má skutkové zjištění odvolacího soudu o tom, že žalobce „neprokázal existenci smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovaným“, oporu v provedeném dokazování; z odůvodnění napadeného rozsudku a z obsahu spisu (provedených důkazů, přednesů účastníků a toho, co za řízení před soudy vyšlo jinak najevo) je zřejmé, že odvolací soud pro uvedená zjištění vzal v úvahu jen skutečnosti, které vplynuly z provedených důkazů a přednesů účastníků, že žádné skutečnosti, které v tomto směru byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo a které byly současně významné pro věc, nepominul a že v jeho hodnocení důkazů a poznatků, které vplynuly z přednesů účastníků, není z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti logický rozpor, popřípadě že by hodnocení důkazů odporovalo ustanovením § 133 až § 135 o.s.ř.

Jestliže závěr odvolacího soudu o tom, že žalobce „neprokázal existenci smlouvy o půjčce uzavřené mezi žalobcem a žalovaným“, zůstal nezpochybněn, nelze žalobci přiznat ani plnění požadované z tohoto důvodu. Je však skutečností, že bylo prokázáno, že částka 400.000,- Kč byla dne 14.10.1999 převedena z účtu žalobce na účet žalovaného. Odvolací soud v této souvislosti pominul, že je-li žalobou uplatněn nárok na peněžité plnění vycházející ze skutkového tvrzení, že bylo poskytnuto na základě smlouvy o půjčce a žalovaný ve lhůtě splatnosti půjčku nevrátil, avšak podle názoru soudu existence smlouvy o půjčce není prokázána a jiný důvod půjčky není tvrzen, není změnou skutkového stavu vymezeného v žalobě, posoudí-li soud nárok žalobce na zaplacení požadované částky podle hmotněprávních norem upravujících nárok na vydání plnění z bezdůvodného obohacení. (srov.

obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.7.2003 sp. zn. 25 Cdo 1934/2001, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč. 2004, pod č. 78). Za situace, kdy částka 400.000,- Kč nepředstavovala půjčku od žalobce a žádný jiný právní důvod tohoto plnění není dosud prokázán, je třeba odvolacímu soudu vytknout, že nevzal v úvahu možnou právní kvalifikaci rozhodných skutečností jako bezdůvodného obohacení ve smyslu ustanovení § 451 odst. 1 obč. zák. a že se tedy tímto jiným (než žalobcem v průběhu řízení uváděným) v úvahu přicházejícím právním posouzením věci nezabýval. Vzhledem k tomu proto ani ve smyslu ustanovení § 213b a § 118a o.s.ř. nezajistil doplnění vylíčení rozhodujících skutečností ze strany účastníků potřebných pro takovéto odlišné právní posouzení věci, včetně označení důkazů k tvrzení žalovaného, že právním důvodem poskytnutého plnění bylo vrácení půjčky, kterou žalovaný předtím poskytl žalobci. Závěry odvolacího soudu o nedůvodnosti žaloby proto zatím nemohou obstát.

Z uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek odvolacího soudu není správný. Nejvyšší soud České republiky jej proto podle ustanovení § 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Brně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)